

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

§. V. De Palpone & Receptatore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

*minora
mala potius
facienda.*

minus malum, volens id ipsum facere; quasi alias moraliter censeatur inclinare furem ad damnum Pauli, qui furi accipit inter utrumque, proponeret sumptum & subsumptum hilcursus, nempe: faciendum potius, quod minus est, atqui hoc est minus.

49.
*Of. mo Lu-
go & Pon-
cii.*

Quamquam *Lugo disp. 19. sect. 2. §. 2.* non puret esse illicitum, ut simpliciter tali casu insinuetur veritas, & consulatur furtum minus; eo quod alter non possit propterea esse rationabiliter invitus. Additque noster *Poncius d. 52. q. 9. n. 56.* voluntatem conditionatam, qua suadens cupit a fure potius fieri, quod minus malum est; non esse alteri injuriosam, veluti cujus emolumentum divino honori est postponendum. Quando autem fur de Paulo non cogitabat, non posset & ei ingeri juxta *Lugo sup.* & alios communiter. Quod tamen *Poncius sup.* ob rationem praemissam honoris divini negat in casu, quo aliter non posset malum majus avergi. Existimatque, cum eodem *Lugo* posse in casu aequalis mali prospici amico, rogando furem determinatum ad furandum a Petro vel Paulo Gucentos, ut pareat Paulo amico. Videri potest *Lugo sup.*

§. IV.

De Consentiente.

50.
*Consentien-
tes quomo-
do peccent,
ac tenean-
tur ad da-
na praestan-
da.*

CONSENSUS exterior in opus injustum est obnoxius restitutioni, quando vere est causa damni, alias non. Ut proinde consensum interius aut exterius praebentes in opera injusta, quae ab eorum consensu nullatenus pendent, aut in quae ipsorum consensus non influxit, etsi graviter peccent, etiam contra justitiam; non tamen teneantur ad restitutionem ex hoc capite: quamvis ratione animationis, consilii &c. possent teneri, si eorum consensus aliorum causent. Quod si vere etiam non defutura suffragia v.g. pro injusta sententia, pro iniqua gabella, electione indigni &c. indubie teneor ad restitutionem, si suffragium prior feram, utpote una constituens causam efficacem damni, nempe majorem partem suffragantium, sicque praeviens obligationem, quam alter contraxisset.

51.
*Quid cen-
sendum de
suffragan-
tibus post
sufficiens
numerum
suffragio-
rum.*

Seculis censent Doctores communiter, ut refert & sequitur *Lugo d. 19. s. 2. n. 17.* contra *Wiggers Tr. 3 c. 2. dub. 5.* de suffragantibus post numerum suffragiorum completum, seu praevia majori parte suffragantium, eo quod horum praecise suffragia sint efficax causa damni; sic ut ipsum aequè sequeretur, etsi posteriora suffragia decissent: cum è contra deficientibus prioribus, aut aliis similibus horum locum suppletibus damnum non fuisset illatum. Nec obstat, quod decretum seu sententia

formetur, & proferatur etiam nomine posteriorum suffragantium; nam pariter formatur & proferatur nomine totius congregationis vel Senatus, etsi hi non dedissent suffragium, considerata solum pluralitate suffragiorum. Videturque Cardinali *de Lugo* (qui refert *Molina*) contra plures consequenter idem dicendum, etsi suffragia fuerint occulta, si postea constet tuum suffragium sufficientiam invenisse. Ignorantia enim prior facit solum, ut puteris, non ut vere fueris efficax causa damni. Communiior tamen & faciliior est doctrina in casu, quo suffragia sunt publica, & posteriores cernentes priorum suffragia vicisse, atque ita sua nil profutura, ceteris accessit. Quod etiam fatetur *Sylvius q. 62. art. 7. §. 5. De Consentiente*, rectè quidem addens, quod adhuc peccent mortaliter, sed malè, quod contra justitiam: indubie enim illam violant, etsi damnum efficaciter non operentur.

Praemissa nihilominus intelligenda sunt in casu, quo priora suffragia sunt irrevocabilia, aut saltem certo non revocanda; prout interdum quando in Consilio suffragia publice dantur adjunctis motivis, eorum consideratione habitâ prius suffragantes retractant opinionem suam, & ex justitia debent. Immo *Lugo sup. n. 18.* existimat sufficere, quod sint revocabilia; eo quod alias damnum necdum sit illatum, adeoque sequatur ex omnibus suffragiis, sicut si simul omnes irrevocabilia suffragia dedissent. Dum autem irrevocabilia sunt, posteriores jam inveniunt damnum datum abque ipsorum opera.

§. V.

De Palpore & Receptatore.

PALPO sive adulator ad restitutionem tenetur, quando adulatione, laudibus, exprobratione ignavia, irrisione &c. movet alterum ad damnum inferendum, vel ad non reparandum illatum, perinde ac dans consilium.

Recurfus seu receptatio similiter obligat receptatorem, quando influit in damnum, ut fiat, vel factum non reparatur. Hujusmodi sunt, qui malefactores occultè intertinent, protegent, securitatem praestant ad damna inferenda aut non reparanda, qui praedas servant, vel aliter se habendo censentur moraliter ad eorum malefacta concurrere.

Hinc etiam Principes, domini, parentes &c. si non compellant valallos, famulos, filios familias &c. quos norunt confisos in ipsorum potentia injustè agere, indeque animatos, & sub patrocinio ipsorum tuto receptos delicta committere, eadem in seiplos transumunt.

Notant

54. Notant tamen varii Doctores, quod ex metu gravi excubentur interdum receptantes fures in suis domibus, eiusque alimenta præbentes, prædas custodientes, easque furi reddentes. Quæ etiam absque expressa vel tacita additione receptaculi, post furtum patratum, furem ad necem quæsitum, ne comprehendantur & occidatur, occultat, haudquaquam censetur receptator: hoc enim velut casu & per accidens fit, supponiturque non dari furi in posterum spes similis refugii vel adiutorii: tunc namque si postea fur vias suas repetat, damnum istud non censetur causatum, sed merè per accidens sequi opera præfatum misericordiz. Quamvis revera dissuadenda sit, & interdum peccaminosa huiusmodi iustitiæ impeditio in mali generis, spei & consuetudinis furibus aliisque malefactoribus. Si etiam quæretur fur in ordine ad restitutionem rei ablata, sanè qui hunc impedit occultando, socius furtum merito censetur. Unde c. Si res aliena 14. qu. 6. ex Augustino Epist. 54. habetur: Illud verò sidentissime dixerim, enim, qui pro homine ad hoc intervenit, ne male ablata restituat, & qui ad se confugientem, quantum honestè potest, ad restituendum non compellat, socium esse fraudis & criminis. Advocati nihilominus licitè defendunt malefactorem in iudicio quoad ea, in quibus ipsemet potest se iure defendere & excusare, v. g. quando culpa est occulta, aut nequidem semiplenè probata, quando non servato ordine juris vexatur &c. Defenditur enim non quatenus malefactor, sed quatenus jus habens.

S. VI.

De participante.

55. Participans in re scilicet furtiva seu præda injusta, tenetur restituere totum, quod ad eum devenit, sive bonâ, sive (quod possimum hic spectatur) malâ fide. Quod si quid bonâ fide acceptum fuerit consumptum, tenetur in quantum factus est ditor. Participans autem in ipsa injusta actione dicitur generatim quicumque quovis modo concurrat ad ipsam, sive partialiter ex parte causæ, sive partialiter tantum ex parte effectus. Specialius autem participare in actione injusta dicuntur adjuvatores physici ipsius executionis, sive qui aliter quam modis præmissis ad ipsam concurrunt, auxiliumve præstant, v. g. scelas apponunt, vel eas sustinent fure ascendente, qui excubias agunt, qui instrumenta suppedant, qui furem comitantur defendendi causâ, qui juvant effringere, alportare &c. Qui semper tenentur ad restitutionem hoc ipso, quo aliquid auxilii ad iniquam executionem Herincx Sum. Theol. Pars III.

nem contulerint, saltem si id sponte & sine compulsionem fecerint. An autem vel qualiter gravis metus interdum excuset, vide apud Lessium cap. 13. dub. 3. num. 29. & segg. & alios.

In particulari movetur difficultas, ad quid teneantur milites injurè invadentes & spoliantes urbem. Ubi in primis supponitur in solidum obligari ipse præfectus belli, idemque est de consiliarijs ad factum permoventibus. Gregarii autem milites juxta Petrum Navarra, & plures alios non tenentur, nisi pro parte prædæ, quæ ad singulos devenit, & damnificatione, quam quisque intulit. At Cajetanus, Adrianus, Joannes Medina & alii obligant quoslibet in solidum ad restitutionem totius damni in defectum aliorum. Quod tunc verum putat Viggers cap. 2. dub. 5. quando omnes communi consilio aut mutuâ exhortatione, & instar unius manus invadunt aliquem locum ad deprædandum (quod sæpius & facilius contingit in minoribus locis, & minori aliqua parte exercitus) secus si solum jussu superioris absque mutua communicatione fiat invasio, locoque superato quisque incipiat pro sua voluntate prædas agere absque omni respectu, ac dependentiâ ab invicem. Neque enim solet tunc unus ab alio in præda capiendâ dependere vel juvari. Et sic auctor iste conciliandam censet utramque sententiam.

Obstare nihilominus videtur, quod (ut contendit posterior sententia) vix ullum damnum inferatur à milite, alijs non concurrentibus, à quibus auxilium seu defensionem sperat, alijs utique non ausurus: atque ita ad damnum, quod hic miles infert (idem est de singulis alijs) videantur concurrere omnes ij, quorum auxilio parato, fretus hic audet. Quamvis magnitudo damni faciat restitutionem integram frequente, singulis impossibilem, & ut damnum passus sæpe præsumatur contentus, si singuli militum restituant, quod pro sua parte intulerunt, vel prædari sunt.

S. VII.

De Cooperantibus negativè.

Mutus, seu qui tacet, dum deberet loqui prohibendo, reprehendendo, dissuadendo, claudendo, vel strepitum edendo: Non obstantis, seu non impediens, dum potest & tenetur: Non manifestans malefactorem ante furtum pro damno impediendo, vel post furtum pro damno reparando (qui sunt tres modi cooperandi indirectè seu negativè) si teneantur damnum impedire ex iustitia (puta ex contractu vel ex officio seu quali contractu) tenentur

56. In exspoliatio-
tione urbis
an singuli
teneantur
in solidum.

Opinio prima
negat.
Secunda
affirmat.

Tertia
utramque
conciliat.

57. Arguitur
in favorem
secundæ
opinionis.

58. Quam
cooperantes
negativè.

Obligati ex
officio vel